

Referat

Dato

1. mars 2021

Ref

19/00710

Fra

Samarbeidsforum for EMF

Møteleder

Tone-Mette Sjømoen

Til stede

Helsedirektoratet: Lillian
Leknes og Erle Breimo Morstad
Willard
FHI: Dag Markus Eide
DSA: Tone-Mette Sjømoen og
Lars Klæboe

Referent

Lars Klæboe

**Referat fra møte i samarbeidsforum mellom offentlige etater
om elektromagnetiske felt (EMF) og helse – 26. januar 2021**

Møtet ble avholdt som videomøte. Dette møtet var kun for representantene fra de tre faste etatene i samarbeidsforumet, som er Helsedirektoratet, FHI og DSA.

Saksliste

1. Faste agendapunkter
 - Informasjonsutveksling
 - Nasjonalt og internasjonalt samarbeid på området
 - Teknologisk utvikling
 - Behov for konkret informasjon ut til publikum eller andre grupper
2. Presentasjon av helsetjenestetilbudet for EMF-pasienter v/Lillian Leknes
3. Neste møte – agenda, tidspunkt og deltakere
4. Eventuelt. Oppsummering og avslutning.

1. Faste agendapunkter

FHI: Har hatt noen henvendelser om lavfrekvente felt. Ellers relativt rolig. Dag Eide holdt presentasjon om beviskrav i forskningen under seminaret «Det trådløse samfunn og livsmiljøet – en visjon i konflikt med biologien?» på Litteraturhuset i november, der han gav sin støtte til ekspertgrupper på EMF-området.

Helsedirektoratet: Ikke jobbet spesielt med EMF siden sist, heller ikke mot RAAO. Litt pågang rundt legeattester og andre problemstillinger rundt strømmålere, men ikke på langt nær så mye som før. Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager var på høring høsten 2019. Helsedirektoratet jobber nå med revidering av veileder til denne forskriften.

DSA: Har ny organisering fra 1. januar 2021, der EMF er plassert i ny avdeling og seksjon. EMF-henvendelser kommer inn jevnt og trutt. Har lagt merke til at ansatte ved universitet og forskningsinstitusjoner har uttalt seg om EMF i ulike sammenhenger den siste tiden, uten at dette er de ansattes fagområde eller at de nødvendigvis representerer institusjonens synspunkt på saken. Nasjonalt og internasjonalt samarbeid opprettholdes via videokonferanser, mens aktuelle fagkonferanser er avlyst i 2021. Det er lagt ut informasjon på DSAs nettsider om ferdse på tak hvor mobilantennene er montert som gjelder inntil standardiserte målemetoder og konfigurasjoner for 5G er på plass.

Innspill til diskusjon: Vi bør vurdere om vi skal prøve å få inn informasjon om problemstillinger rundt EMF i Tidsskriftet for Den norske legeforening. Vi diskuterer dette videre i og etter neste møte.

En representant for lederne av RAAOene bør inviteres inn til å delta i samarbeidsforumet om EMF og helse ved behov. RAAO jobber systematisk for et enhetlig helsetjenestetilbud nasjonalt, og er sentrale i forankringen og implementeringen av helsetjenestetilbudet også for EMF-pasienter. Vi kom fram til at vi utvider samarbeidsforumet med en representant fra RAAO.

2. Presentasjon av helsetjenestetilbudet for EMF-pasienter v/Lillian Leknes

Presentasjonen sendes ut til representantene i samarbeidsforumet sammen med endelig referat fra møtet.

3. Neste møte – agenda, tidspunkt og deltakere

Neste møte blir torsdag 8. april, kl. 10-14 – videomøte.

Innspill til agenda for møtet 8. april:

- Helsedirektoratet innleder
- Diskusjon rundt dagens helsetjenestetilbud for EMF-pasienter
 - Hvilket tilbud foreligger i dag? Styrker, svakheter, forbedringsmuligheter.
 - Primærhelsetjenesten sin rolle, kompetanse og erfaring
 - RAAO sin rolle som veileder, koordinator og "tredjelinjetjeneste"

- Informasjonsflyt og kompetanseheving:
 - Behov for informasjon ut til fastleger og evt. spesialisthelsetjenesten? F.eks. innlegg i Tidsskriftet for Den norske legeforening. Behov for å utarbeide informasjonsmateriell? Dag Eide sender eksempler på informasjonsmateriell utarbeidet av FHI til resten av gruppa.
 - Behov for oppdatering, utvidelse eller nye kurs?

Deltakere på møtet 8. april, i tillegg til representantene fra Helsedirektoratet, FHI og DSA:

- Fra Norsk forening for allmenmedisin: Samarbeidsforumets representant fra foreningen, samt en representant fra foreningens faggruppe for Medisinsk uforklarte plager og symptomer (MUPS). DSA kontakter MUPS for å finne en representant.
- Fra regionale helseforetak: Samarbeidsforumets representanter fra arbeids- og miljømedisinske avdelinger/seksjoner, samt en representant blant lederne av RAAO. Helsedirektoratet kontakter RAAO for å finne en representant. Denne personen vil også framover være RAAOenes representant i samarbeidsforumet ved behov.

Helsedirektoratet, FHI og DSA oppsummerer etter møtet 8. april for å se om det er behov for ytterligere vurderinger/innspill, f.eks. om det er behov for å be om innspill fra interesseorganisasjoner.

4. Eventuelt. Oppsummering og avslutning.

Ingen saker til eventuelt.

Oppfølgingspunkter:

- Dag Eide sender eksempler på informasjonsmateriell utarbeidet av FHI til resten av gruppa
- DSA kontakter MUPS for å finne en representant til møtet 8. april
- Helsedirektoratet kontakter RAAO for å finne en representant til møtet 8. april, som ved behov også kan delta på andre framtidige møter i samarbeidsforumet